

## Förvaltningsutskottet

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till kompletterande lagstiftning om EU:s in- och utresesystem och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd**

### INLEDNING

#### *Remiss*

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till kompletterande lagstiftning om EU:s in- och utresesystem och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (RP 173/2021 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

#### *Utlåtande*

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 48/2022 rd

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Anne Ihanus, inrikesministeriet
- chef för gränskontrollenheten, överste Tuomas Laosmaa, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Suvi Pato-Oja, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Anu Polojärvi, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Amanda Mäkelä, justitieministeriet
- lagstiftningsråd Tuomas Kaivola, kommunikationsministeriet
- registerchef Sari Laitakari, Rättsregistercentralen
- underrättelsetillsynsombudsman Kimmo Hakonen, underrättelsetillsynsombudsmannens byrå
- specialsakkunnig Santtu Viiman, Migrationsverket
- polisinspektör Anna-Riina Korteniemi, Polisstyrelsen
- överinspektör Antti Wahlroos, skyddspolisen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- utrikesministeriet
- försvarsministeriet
- finansministeriet
- Helsingfors förvaltningsdomstol
- Dataombudsmannens byrå
- centralkriminalpolisen
- Tullen.

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

### PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås ändringar i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet, gränsbevakningslagen, utlänningslagen, lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen, lagen om verkställighet av böter och lagen om användning av flygpassageraruppgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet.

Syftet med propositionen är att göra de ändringar i den nationella lagstiftningen som förutsätts enligt Europaparlamentets och rådets förordningar om EU:s in- och utresesystem och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd. I lagen anges vissa behöriga myndigheter och preciseras bestämmelserna om behandling av personuppgifter och transportörers skyldigheter.

Samtidigt fogas det till lagen bestämmelser om preskription av rätten att påföra påföljdsavgift för transportörer och av verkställigheten av påföljdsavgiften samt preciseras de situationer där påföljdsavgift inte påförs. Dessutom görs tekniska ändringar i utlänningslagen på grund av översynen av Schengenkonventionen och kodexen om Schengengränserna.

Propositionen förverkligar den strategiska helheten Den trygga rättsstaten Finland i regeringsprogrammet för regeringen Marin.

Propositionen hänför sig till den kompletterande budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Avsikten är att de föreslagna lagarna om ändring av lagen om verkställighet av böter och lagen om ändring av lagen om användning av flygpassageraruppgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet samt den lagtekniska översynen av utlänningslagen och bestämmelserna om preskription av rätten att påföra och verkställa påföljdsavgift för transportör ska träda i kraft den 1 januari 2022. De andra ändringarna av utlänningslagen och de övriga föreslagna lagarna avses träda i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet, samtidigt som informationssystemen tas i bruk genom beslut av kommissionen.

### UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

#### *Allmänt*

Syftet med propositionen är att göra de ändringar i den nationella lagstiftningen som förutsätts enligt Europaparlamentets och rådets förordningar om EU:s in- och utresesystem (EES) och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias)<sup>1</sup> (nedan EES- och Etias-förordningarna).

In- och utresesystemet ska registrera in- och utreseuppgifter om tredjelandsmedborgare som har rätt till kortare vistelse på medlemsstaternas territorium. Systemet räknar automatiskt ut den tillåtna vistelsens längd och meddelar om en person har överskridit den tillåtna längden på vistelsen inom Schengenområdet. Systemet ersätter skyldigheten att stämpla passen för tredjelandsmedborgare.

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

Etias-systemet är ett system för förhandsregistrering som är avsett för medborgare i viseringsbefriade tredjeländer. Syftet med systemet är att på förhand utreda om de inresevillkor som anges i kodexen om Schengengränserna uppfylls, att effektivisera in- och utresekontrollerna och att stödja målen för Schengens informationssystem (SIS). I samband med behandlingen av ansökan om resetillstånd bedöms personrelaterade säkerhetsrisker, risker för olaglig invandring eller en hög epidemisk.

EES- och Etias-förordningarna är direkt tillämplig och förpliktande lagstiftning i medlemsstaterna. I propositionen föreslås nationella bestämmelser som kompletterar EES- respektive Etias-förordningen för att utse vissa behöriga myndigheter som avses i förordningarna och de myndigheter som ansvarar för de nationella åtkomstpunkterna samt för att precisera bestämmelserna om behandling av personuppgifter och bestämmelserna om transportörers skyldigheter. Samtidigt fogas det till lagen bestämmelser om preskription av rätten att påföra påföljdsavgift för transportörer och av verkställigheten av påföljdsavgiften samt preciseras de situationer där påföljdsavgift inte påförs. Dessutom föreslås tekniska ändringar i utlänningslagen (301/2004) på grund av överynen av Schengenkonventionen och kodexen om Schengengränserna.

I propositionen föreslår regeringen att Finland ska använda det nationella handlingsutrymme som artikel 40 i EES-förordningen tillåter och även framöver administrera det nationella in- och utresesystemet. Utskottet anser att detta är nödvändigt och viktigt till exempel med tanke på PTG-myndigheternas och skyddspolisens verksamhetsförutsättningar. Bestämmelser om den nationella behandlingen av in- och utreseuppgifter finns i 7 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019). Datainnehållet i det nationella in- och utresesystemet ska inte ändras. I systemet ska det fortfarande registreras ytterligare information som inte sparas i EES-systemet, till exempel uppgifter om fordon och syfte med in- eller utresan. I behandlingen av personuppgifter beaktas den allmänna lagstiftningens krav på minimering av uppgifterna och ändamålsenlighetsprinciperna. Vid behandling av in- och utreseuppgifter för andra ändamål än det ursprungliga iakttas bestämmelserna i den gällande lagen. Den nationella lagstiftningen om den registrerades rättigheter ändras inte heller.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning, men lagförslag 4 bara om utskottets konstitutionella anmärkning till dess 52 § 3 mom. beaktas på behörigt sätt. I fråga om detta och grundlagsutskottets anmärkningar om det nationella handlingsutrymme hänvisar förvaltningsutskottet till det som sägs nedan.

Sammantaget anser förvaltningsutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med de synpunkter och ändringsförslag som framgår nedan.

---

1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011 samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226.

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

### *Behöriga myndigheter och centrala åtkomstpunkter för brottsbekämpning*

In- och utresesystemet och Etias-systemet ska användas av medlemsstaternas gränsmyndigheter, migrationsmyndigheter och viseringsmyndigheter. Dessa myndigheter ska ha direkt åtkomst till systemen för de ändamål som anges i förordningarna. Dessutom ska medlemsstaternas utsedda myndigheter ha tillgång till data i systemen för brottsbekämpningsändamål via särskilt utsedda centrala åtkomstpunkter. Med utsedd myndighet när det gäller användning av systemen för brottsbekämpande ändamål avses en myndighet som enligt den nationella lagstiftningen ansvarar för bekämpning, avslöjande eller utredning av terroristbrott eller andra grova brott. I Finland utförs dessa myndigheter av polisen, Gränsbevakningsväsendet, Tullen och Försvarsmakten.

Enligt artikel 29 i EES-förordningen och artikel 50 i Etias-förordningen ska varje medlemsstat utse en eller flera centrala åtkomstpunkter som behandlar utsedda myndigheters begäran om åtkomst till uppgifter i in- och utresesystemet eller Etias-systemet för brottsbekämpande ändamål. I EES- respektive Etias-förordningen finns bestämmelser om de centrala åtkomstpunkternas uppgifter och oberoende utförande av dem. Enligt förordningarna får den utsedda myndigheten och den centrala åtkomstpunkten ingå i samma organisation om detta tillåts enligt nationell rätt. Den centrala åtkomstpunkten ska dock agera helt oberoende av de utsedda myndigheterna när den utför sina uppgifter enligt förordningarna, till exempel när den kontrollerar att villkoren för de utsedda myndigheternas åtkomst till systemet för brottsbekämpande ändamål är uppfyllda. Den centrala åtkomstpunkten ska vara åtskild från de utsedda myndigheterna och får inte ta emot instruktioner från dessa vad avser resultatet av verifieringen, som den ska utföra självständigt.

Förvaltningsutskottet anser det vara ändamålsenligt att inrätta två centrala åtkomstpunkter på det sätt som föreslås i propositionen så att den centrala åtkomstpunkt som ska vara förlagd till Tullen svarar för förfrågningar relaterade till brottsbekämpning inom Tullens förvaltningsområde och den centrala åtkomstpunkt som ska vara placerad vid centralkriminalpolisen behandlar begäranden från andra utsedda myndigheter. Förslaget ligger också i linje med det beslut som den riksfattande PTG-ledningsgruppen fattade den 3 maj 2021, enligt vilket Gränsbevakningsväsendet och polisen stöder sig på en gemensam åtkomstpunkt som inrättas vid centralkriminalpolisen och Tullen inrättar en egen åtkomstpunkt.

Personuppgiftsansvarig i Finland enligt EES- och Etias-förordningarna är staben för Gränsbevakningsväsendet, vars personuppgiftsansvar också omfattar verksamheten vid de centrala åtkomstpunkterna för brottsbekämpning inom systemet. Den personuppgiftsansvarige ansvarar i enlighet med 14 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018, nedan dataskyddslagen avseende brottmål) för att personuppgifter behandlas lagenligt. Den personuppgiftsansvarige ska vidta de tekniska och organisatoriska åtgärder som ansvaret förutsätter också i fråga om uppgifter som gäller brottsbekämpning.

### *Behandling av biometriska in- och utreseuppgifter för att skydda den nationella säkerheten*

Syftet med in- och utresesystemet är att vid sidan av övervakningen av inresa till och vistelse inom EU främja bekämpning, upptäckt och utredning av terrorism och allvarliga brott. Användningsändamålen och datainnehållet i systemet återges uttömmande i artikel 1 i EES-förordningen. För att förebygga, upptäcka och utreda terroristbrott och andra grova brott fastställs i förord-

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

ningen också villkoren för att medlemsstaternas utsedda myndigheter och Europol ska få åtkomst till uppgifterna i in- och utresesystemet.

I EES-förordningen föreskrivs inte om behandlingen av uppgifter i in- och utresesystemet för att skydda den nationella säkerheten. Det beror på att den nationella säkerheten enligt artikel 4.2 i fördraget om Europeiska unionen (FEU) hör till medlemsstaternas exklusiva behörighet.

Enligt artikel 40.1 i EES-förordningen får en medlemsstat i sitt nationella in- och utresesystem eller motsvarande nationella register lagra de alfanumeriska uppgifter som den har fört in i in- och utresesystemet i enlighet med ändamålen för in- och utresesystemet, alltmedan unionsrätten respekteras till fullo. Alfanumeriska uppgifter är till exempel personers namn och födelsetid. Framöver kommer biometriska uppgifter att samlas in systematiskt i samband med gränspassage på EES-förordningens tillämpningsområde, med andra ord i fråga om alla tredjelandsmedborgare som beviljats tillstånd att resa in i medlemsstaterna för kortare vistelse. Biometriska uppgifter är ansiktsbild och fingeravtryck, och behörigheten att samla in dem grundar sig direkt på EES-förordningen. Till följd av ovannämnda artikel 40 ska biometriska uppgifter endast föras in i in- och utresesystemet för de ändamål som anges i EES-förordningen.

I lagförslag 4 i propositionen föreslås att skyddspolisens har rätt att få biometriska uppgifter som insamlats i samband med gränsbevakningen samt upprätthållandet av gränssäkerheten och gränsordningen som är nödvändiga för att skydda den nationella säkerheten. Denna i 52 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019, nedan polisens personuppgiftslag) föreslagna rätt för skyddspolisens att få uppgifter gäller biometriska uppgifter som samlas in i samband med gränspassage. Samtidigt som gränskontrollmyndigheten samlar in och registrerar biometriska uppgifter i in- och utresesystemet på det sätt som EES-förordningen förutsätter, registrerar den också uppgifterna i skyddspolisens register i den omfattning som skyddspolisens anser det nödvändigt för att skydda den nationella säkerheten. Dessa biometriska uppgifter som lagrats i skyddspolisens register får därefter behandlas endast för att skydda den nationella säkerheten.

Grundlagsutskottet konstaterar att behörigheten att samla in biometriska uppgifter i sig bygger på EES-förordningen. Utskottet anser att det är relevant att det i den föreslagna regleringen är fråga om behandling av personuppgifter för andra ändamål än de som anges i EES-förordningen. Uppgifterna behandlas för den nationella säkerhetens skull. Det är således fråga om ett nytt syfte som på nationell nivå ansetts vara behövligt. Grundlagsutskottet anser att rätten att få uppgifter enligt bestämmelsens ordalydelse utgör en betydande förändring jämfört med det gällande rättsläget.

Utskottet menar att skyddet av den nationella säkerheten i sig kan vara förenat med synnerligen vägande skäl att begränsa de grundläggande fri- och rättigheterna i fråga om skyddet för personuppgifter och skyddet för privatlivet. Med nationell säkerhet kan man också EU-rättsligt motivera åtgärder som ingriper i de grundläggande fri- och rättigheterna på ett allvarigare sätt än med åtgärder som skulle vara motiverade med något annat syfte (se även t.ex. domen av den 6 oktober 2020, *La Quadrature du Net m.fl.*, C-511/18, C-512/18 och C520/18, punkt 136). I motiven till lagstiftningsordning och även i andra delar av propositionen läggs det fram synnerligen vägande skäl för de föreslagna bestämmelserna om skyddspolisens rätt att behandla biometriska uppgifter med anknytning till skyddet av den nationella säkerheten, anser grundlagsutskottet.

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

Grundlagsutskottet anser dock att den nationella säkerheten inte kan ligga till grund för en rätt att behandla biometriska uppgifter som är hur omfattande som helst. Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis måste det finnas exakta och noga avgränsade bestämmelser om att det är tillåtet att behandla biometriska kännetecken som kan jämföras med känsliga uppgifter bara om det är absolut nödvändigt. I utlåtandet hänvisas också till EU-domstolens rättspraxis när det gäller den nationella säkerheten (se sammanfattning i domen av den 6 oktober 2020, *La Quadrature du Net m.fl.*, C-511/18, C-512/18 och C520/18, särskilt punkterna 65—68, se även C-623/17 *Privacy International*).

Så som grundlagsutskottet noterar i sitt utlåtande är syftet med bestämmelsen dock inte att ge skyddspolisens behörighet att behandla nämnda uppgifter endast med stöd av bestämmelsen och den nödvändighetsbedömning som ska göras inom ramen för den. Enligt propositionen (s. 79) ska rätten att använda biometriska uppgifter som lagrats på detta sätt alltid vara bunden till enskilda tjänsteuppdrag där det är nödvändigt att behandla dessa uppgifter. I 48 § i lagen, som stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 51/2018 rd), föreskrivs om skyddspolisens rätt att behandla personuppgifter för att skydda den nationella säkerheten, förhindra, avslöja och utreda förhållanden som äventyrar rätts- och samhällsordningen eller statens säkerhet samt förhindra och avslöja brott som hotar rätts- och samhällsordningen eller statens säkerhet. Enligt 49 § 2 mom. i lagen får skyddspolisens behandla uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter för att utföra sina uppgifter.

På behandling av personuppgifter vid skyddspolisens i syfte att skydda den nationella säkerheten tillämpas som allmän lag lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten, som stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 26/2018 rd). När det gäller behandlingssyftet baserar sig behandlingen av personuppgifter enligt propositionen på 1 § 2 mom. 2 punkten i dataskyddslagen för brottmål och behandlingen av biometriska uppgifter på 11 § i lagen. I 2 kap. i den lagen ingår i konstitutionellt hänseende adekvata bestämmelser om principerna för behandling av personuppgifter (GrUU 26/2018 rd, s. 4).

Grundlagsutskottet anser att 52 § 3 mom. i lagförslag 4 dock måste preciseras på så sätt att den begränsning som nämns i motiveringen framgår tydligare, nämligen att biometriska uppgifter som erhållits med stöd av bestämmelsen får behandlas endast i samband med enskilda tjänsteuppdrag under de förutsättningar för behandling av uppgifter vid skyddspolisens som redan föreskrivs någon annanstans i lag. Det är ett villkor för att lagförslag 4 ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Förvaltningsutskottet anser i likhet med grundlagsutskottet att det finns synnerligen vägande skäl som anknyter till skyddet av den nationella säkerheten för de föreslagna bestämmelserna om skyddspolisens rätt att behandla biometriska uppgifter. I praktiken är det ofta omöjligt att på förhand bedöma vilken betydelse enskilda uppgifter som samlats in i samband med gränskontroll har för skyddet av den nationella säkerheten. Förvaltningsutskottet konstaterar att behovet av nationell massregistrering av uppgifter beror på unionens behörighetsstruktur. Det är inte möjligt att få några uppgifter direkt från in- och utresesystemet i syfte att skydda den nationella säkerheten. I detta sammanhang bör det också noteras att alla uppgifter, inklusive biometriska uppgifter, kan fås ur in- och utresesystemet i syfte att förebygga, upptäcka och utreda terroristbrott eller andra grova brott (brottsbekämpande ändamål). I den aktuella regleringen är det endast fråga om bio-

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

metriska uppgifter som Finland lagrat och som i enskilda fall används för att skydda den nationella säkerheten, till exempel för att avvärja utländsk underrättelseverksamhet.

Förvaltningsutskottet anser att bestämmelserna om in- och utresesystemet avviker från bestämmelserna om passageraruppgifter (PNR-uppgifter), som det hänvisas till i vissa sakkunnigyttranden i detta sammanhang. PNR-direktivet<sup>2</sup> har gjort det möjligt att samla in PNR-uppgifter och inrätta nationella register över passageraruppgifter där PNR-uppgifter lagras för de ändamål som anges i direktivet. I EES-förordningen föreskrivs det däremot om ändamålen med behandlingen av uppgifterna i EU:s in- och utresesystem, och avsikten med regleringen är inte att begränsa de användningsändamål som fastställts för de nationella in- och utresesystemen. Enligt utskottets uppfattning kan EU-domstolens avgörande i mål C-817/19 som gäller PNR-direktivet inte direkt jämföras med den nu föreslagna nationella regleringen. Behörigheten att tolka innehållet i EU-lagstiftningen och bedöma om den nationella lagstiftningen harmonierar med unionsrätten hör emellertid till EU-domstolen.

Förvaltningsutskottet konstaterar att i samband med behandling av personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, såsom biometriska uppgifter, accentueras betydelsen av kravet på att behandlingen av uppgifterna ska vara nödvändig. Förvaltningsutskottet föreslår med anledning av grundlagsutskottets utlåtande att 52 § 3 mom. preciseras på det sätt som närmare framgår av detaljmotiveringen.

### *Behandling av ansökan om resetillstånd och sökande av ändring*

Systemet med resetillstånd är ett system för förhandsregistrering som syftar till att på förhand utreda om villkoren för inresa för tredjelandsmedborgare som är undantagna från viseringskravet uppfylls. En övervägande majoritet av ansökningarna kommer troligen att få ett positivt svar på automatiserad väg, står det i propositionsmotiven. I propositionen föreslås det att Gränsbevakningsväsendet ska vara en sådan nationell Etias-enhet som avses i artikel 8 i Etias-förordningen och som behandlar ansökningar om resetillstånd när en manuell behandling av ansökningarna har inletts av Etias centralenhet som inrättats vid Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån. Den nationella Etias-enheten ska placeras vid Gränsbevakningsväsendet som en del av behandlingen av de reseuppgifter som fås på förhand.

Förvaltningsutskottet konstaterar att Gränsbevakningsväsendet redan nu i samband med inresa gör bedömningar i motsvarande frågor som utreds i samband med behandlingen av ansökningar om resetillstånd. Hit hör också en bedömning av risken för olaglig invandring. Enligt kodexen om Schengengränserna<sup>3</sup> är ett villkor för tredjelandsmedborgares inresa att personen kan styrka syftet med och villkoren för den planerade vistelsen. Dessutom utreds vid in- och utresekontrollen bland annat att en person inte anses äventyra allmän ordning, inre säkerhet, folkhälsa eller internationella förbindelser i någon medlemsstat. Syftet med Etias-systemet är att redan på förhand ut-

---

2 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/681 om användning av passageraruppgiftssamlingar (PNR-uppgifter) för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet.

3 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna).

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

reda dessa frågor beträffande viseringsfria tredjelandsmedborgare och därigenom effektivisera gränskontrollerna.

Etias-förordningen förpliktar den nationella Etias-enheten att ta emot tilläggsinformation och handlingar också på andra språk än finska eller svenska. När resetillstånd ansöks är det fråga om behandling av ett förvaltningsärende på en parts initiativ, noterar utskottet. Då föreligger ingen skyldighet till tolkning eller översättning enligt 26 § 1 mom. i förvaltningslagen (434/2003). För utredning av ett ärende eller för att trygga en parts rättigheter kan den nationella Etias-enheten dock ordna tolkning och översättning enligt 26 § 3 mom. i förvaltningslagen. Enligt den reglering som föreslås i 18 § i gränsbevakningslagen får ändring i beslut om ansökan om resetillstånd som fattats av den nationella Etias-enheten sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Bestämmelserna i Etias-förordningen påverkar inte på vilka språk ändring kan sökas enligt nationell lagstiftning. Till denna del tillämpas bestämmelserna i den gällande språklagen (423/2003) och lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Enligt artikel 37.3 i Etias-förordningen ska den nationella Etias-enheten i den ansvariga medlemsstaten informera sökande om överklagandeförfarandet på ett av de officiella språken i de länder som förtecknas i bilaga II till rådets förordning (EU) 2018/1806 och som sökanden är medborgare i. Förvaltningslagens 47 § förpliktar inte myndigheterna att meddela på vilket språk överklagandet ska ske. Förvaltningsutskottet anser dock att det med beaktande av principerna för god förvaltning i 2 kap. i förvaltningslagen är motiverat att den besvärсанvisning som fogats till beslutet om ansökan om resetillstånd innehåller information om detta.

I bilagan till Etias-förordningen förtecknas vissa allvarliga brott som ska beaktas vid handläggningen av ansökningar om resetillstånd. Straffregistret förvaltas av Rättsregistercentralen. Rättsregistercentralen ska också i Ecris-TCN-systemet flagga vissa brott som räknas upp i bilagan till Etias-förordningen i fråga om domar som meddelats i Finland.

Enligt ändringen av Etias-förordningen och kodexen om Schengengränserna är resetillstånd en ny förutsättning för inresa och kortare vistelse för viseringsbefriade tredjelandsmedborgare. Regeringen föreslår att utlänningslagen (301/2004) preciseras på dessa punkter. Straffregisterlagens (770/1993) 4 a § 1 mom. 1 punkt omfattar utlämnande av uppgifter ur straffregistret för behandling av ansökningar om resetillstånd.

Utskottet konstaterar att det beviljade resetillståndet gäller i tre år, vilket, om de övriga inresevillkoren i kodexen om Schengengränserna uppfylls, möjliggör inresa till Schengenområdet för kortare vistelse (90 dagar under en 180-dagarsperiod). Den som ansöker om resetillstånd ska i sin ansökan uppge den medlemsstat där hen först ska vistas, men efter att ha fått resetillståndet kan personen också resa till andra stater inom Schengenområdet, förutsatt att ovannämnda villkor uppfylls. I artikel 25 i ETIAS-förordningen föreskrivs grunderna för hur det ska fastställas vilken medlemsstat som ska ansvara för den manuella behandlingen av ansökningar. En sådan grund kan till exempel vara att medlemsstaten i fråga har fört in den information som gav upphov till träffen i ett annat gemensamt informationssystem inom EU. Eftersom det med ett beviljat resetillstånd är möjligt att resa också till Finland när övriga villkor för inresa uppfylls, kan det enligt förvaltningsutskottet inte härledas någon sådan avgränsning från utlänningslagens tillämpningsområde att Gränsbevakningsväsendet inte skulle ha rätt att få nationella straffregisteruppgifter för att ut-



## Betänkande FvUB 23/2022 rd

arbeta ett motiverat yttrande enligt artikel 28 i Etias-förordningen till den medlemsstat som i varje enskilt fall ansvarar för den manuella behandlingen av ansökan om resetillstånd.

### *Synpunkter på ikraftträdandet och genomförandet av reformen*

In- och utresesystemet samt Etias-systemet införs vid en tidpunkt som kommissionen bestämmer när alla förutsättningar för införandet enligt förordningarna uppfylls. Enligt en aktuell bedömning som utskottet fått kommer in- och utresesystemet att införas i maj 2023 och Etias-systemet cirka ett halvt år efter det att systemet tagits i bruk. Därför föreslås det att särskilda bestämmelser om ikraftträdandet av de lagändringar som gäller in- och utresesystemet och Etias-systemet utfärdas genom förordning av statsrådet. I de övriga lagförslagen ingår en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Förvaltningsutskottet konstaterar att genomförandet av reformen och förberedelserna för den förutsätter ett nära samarbete mellan olika myndigheter och andra aktörer. Utskottet anser det vara viktigt att diskussionerna fortsätter också med aktörerna inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde. Det är viktigt att till exempel transportörerna känner till inte bara den nu föreslagna regleringen utan också de skyldigheter som följer direkt av EU-regleringen och de begrepp som används i regleringen. Lösningarna i anslutning till genomförandet får inte heller medföra onödig administrativ börda.

Största delen av de ekonomiska konsekvenserna orsakas direkt av regleringen enligt EES- och Etias-förordningarna. Kostnaderna för genomförandet av förordningarna täcks delvis med EU-finansiering. Men endast en del av kostnaderna för genomförandet av skyldigheterna enligt EES- och Etias-förordningarna kan täckas med EU-finansiering, vilket innebär att fullgörandet av skyldigheterna förutsätter nationell tilläggsfinansiering till myndigheterna.

## DETALJMOTIVERING

### **1. Lagen om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet**

**5§. Definitioner.** Regeringen föreslår att paragrafen kompletteras med definitioner av EES- respektive Etias-förordningen i de nya punkterna 6 och 7. Efter det att propositionen lämnades har det till paragrafen genom lag 819/2022 fogats en ny 6 punkt med en definition av Eurodacförordningen och en ny 7 punkt med en definition av VIS-förordningen. Utskottet föreslår därför att definitionen av EES-förordningen flyttas till en ny punkt 8 och definitionen av Etias-förordningen till en ny punkt 9. Dessutom behöver en teknisk ändring göras i 7 punkten i den paragraf som införts genom lag 819/2022 så att den slutar med kommatecken i stället för med punkt.

**Ingressen.** Också ingressen måste ses över på grund av de ändringar som utskottet föreslår.

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

### 2. Lagen om ändring av gränsbevakningslagen

**60§. Beslut som meddelas muntligen och ändringssökande.** I propositionen föreslås det att författningsnumret utgår i hänvisningen till lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), eftersom det finns i den föreslagna 18 §. Lagens 60 § har ändrats genom en lag som trädde i kraft den 15 juli 2022 (698/2022) och för att beakta dessa ändringar föreslår utskottet att endast 3 mom. ändras, eftersom författningsnumret finns där.

**Ingressen.** Också ingressen måste ses över på grund av den ändring som utskottet föreslår.

### 3. Lagen om ändring av utlänningslagen

**3§. Definitioner.** Regeringen föreslår att paragrafen kompletteras med en definition av resetillstånd som en ny 4 a-punkt. Paragrafen har efter det att propositionen lämnades ändrats genom lag 121/2022 och då kompletterats med definitioner av viseringskodex samt av visering för kortare respektive längre vistelse som nya 4 a—4 c-punkter. Utskottet föreslår därför att definitionen av resetillstånd tas in i en ny 4 d-punkt.

**Ingressen.** Också ingressen måste ses över på grund av de ändringar som utskottet föreslår i 3 §. Genom lag 121/2022 har dessutom 4 punkten ändrats, så i ingressen till lagförslag 3 behöver det inte längre hänvisas till de ändringar som gjorts i bestämmelsens svenskspråkiga språkdräkt.

### 4. Lagen om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

**1§. Tillämpningsområde.** Till paragrafen fogas enligt propositionen ett nytt 3 mom., som utvidgar lagens tillämpningsområde till att omfatta de brottsbekämpande myndigheternas rätt till information från vissa europeiska informationssystem för att förhindra, avslöja och utreda terroristbrott och allvarliga brott. Bestämmelsen har redan införts genom lag 818/2022 i samband med behandlingen av proposition RP 35/2021 rd (FvUB 14/2022 rd, RSv 92/2022 rd). Därför behöver 1 § inte längre ändras i detta sammanhang, och paragrafen kan strykas ur lagförslaget.

**3§. Definitioner.** Regeringen föreslår att paragrafen kompletteras med definitioner av EES- respektive Etias-förordningen i de nya punkterna 7 och 8. Hela paragrafen har efter det att propositionen lämnades ändrats genom lag 818/2022 så att 6 punkten nu innehåller en definition av VIS-förordningen och 7 punkten en definition av VIS-beslutet. Eftersom tidpunkten för ikraftträdandet av lag 818/2022 ännu inte är känd, föreslår utskottet att definitionerna av EES- respektive Etias-förordningen tas in i 18 a § i stället för i 3 §, varvid 3 § inte behöver ändras och paragrafen kan strykas ur lagförslaget.

**18 a §. Åtkomst till uppgifter i in- och utresesystemet och Etias centrala system för att förhindra, avslöja och utreda terroristbrott och grova brott.** Med hänvisning till det som sägs ovan i samband med 3 § föreslår utskottet att definitionerna av EES- respektive Etias-förordningen tas in i den föreslagna 18 a §.

I propositionen föreslår regeringen att det i 1 mom. 1 punkten och 2 mom. 1 punkten hänvisas till terroristbrott som avses i strafflagens 34 a kap. 1, 1 a, 2—4, 4 a—4 c, 5 och 5 b—5 d §. I samband

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

med behandlingen av proposition RP 35/2021 rd ansåg förvaltningsutskottet (FvUB 14/2022 rd) det motiverat att det i motsvarande bestämmelser om Eurodac och VIS i 18 § i polisens personuppgiftslag också hänvisas till 34 a kap. 5 a § i strafflagen. Finansiering av en enskild persons aktiviteter för att begå brott som begåtts i terroristiskt syfte är i princip inte mindre farlig än finansiering av en terroristgrupp enligt 34 a kap. 5 b § i strafflagen. Även en enskild persons aktiviteter kan orsaka omfattande personskador och andra skador, och beträffande svårighetsgraden kan det vara fråga om olika brott som begåtts i terroristiskt syfte. Det ovannämnda brottet, främjande av brott som begåtts i terroristiskt syfte, är enligt sin straffskala ett allvarligt brott och även ett allvarligare brott än flera av de andra brott som det hänvisas till i bestämmelsen. Utskottet föreslår således att 1 mom. 1 punkten och 2 mom. 1 punkten ändras som följer: ”1) i 34 a kap. 1, 1 a, 2—4, 4 a—4 c, 5 och 5 a—5 d § i strafflagen avsedda terroristbrott,”.

**52§. Rätt att få uppgifter.** För att grundlagsutskottets konstitutionella anmärkning ska beaktas föreslår förvaltningsutskottet i enlighet med vad som står i övervägandena ovan att 3 mom. kompletteras med den avgränsning som framgår av propositionsmotiven, dvs. att uppgifter som erhållits med stöd av bestämmelsen får behandlas endast för utförande av ett enskilt uppdrag under de förutsättningar som anges i 7 kap. i polisens personuppgiftslag, som gäller skyddspolisens behandling av personuppgifter.

Syftet med det föreslagna tillägget är att på det sätt som grundlagsutskottet förutsätter förtydliga att behandlingen av biometriska uppgifter som skyddspolisen fått med stöd av 3 mom. alltid ska vara kopplad till ett enskilt tjänsteuppdrag för vilket det är nödvändigt att behandla uppgifterna. Bestämmelsen om rätt att få uppgifter ger således inte skyddspolisen behörighet att på något annat sätt behandla uppgifterna, utan det ska finnas en koppling till en enskild uppgift som skyddspolisen har enligt lag och som anknyter till skyddet av den nationella säkerheten.

Vid behandlingen av uppgifter ska dessutom alltid de villkor som följer av annan lagstiftning uppfyllas. En förutsättning för behandling av biometriska uppgifter är således till exempel att det enligt 48 § 2 mom. i polisens personuppgiftslag är nödvändigt för att skyddspolisen ska kunna utföra sina uppgifter. Behandlingen av uppgifter berörs också av de allmänna principerna för behandling av personuppgifter, om vilka det föreskrivs i dataskyddslagen avseende brottmål. Detta framgår bland annat av hänvisningsbestämmelsen i 7 kap. 46 § 2 mom. i polisens personuppgiftslag. Där står det att på behandlingen av personuppgifter som behövs för skyddspolisens skötsel av uppgifter som avses i 1 mom. tillämpas dataskyddslagen avseende brottmål, med undantag av 10 § 2 mom., 54 § och 7 kap. i den lagen, om inte något annat föreskrivs i det kapitlet. Förvaltningsutskottet anser i likhet med grundlagsutskottet att dataskyddslagen avseende brottmål, som ska tillämpas på skyddspolisens behandling av personuppgifter, innehåller tillräckliga bestämmelser om principerna för behandling av personuppgifter.

Förvaltningsutskottet anser att det inte behövs kompletterande bestämmelser om sättet att lämna ut uppgifter till skyddspolisen. Gränsbevakningsväsendet kan föra in biometriska uppgifter i skyddspolisens register direkt med stöd av det föreslagna 52 § 3 mom., om skyddspolisen i egenkap av personuppgiftsansvarig godkänner ett sådant förfarande.

Utskottet menar att den föreslagna lagringstiden för biometriska uppgifter (i regel tre år) är nödvändig och proportionell. Biometriska uppgifter ska avregistreras ur skyddspolisens register

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

inom samma tid som andra uppgifter om samma gränspassage raderas i Gränsbevakningsväsendets register. Uppgifterna lagras inte heller längre än den tid de finns lagrade i EU:s in- och utresesystem. Uppgifterna för att skydda den nationella säkerheten är i allmänhet långvariga och förutsätter inhämtning av information om händelser flera år bakåt i tiden. Den föreslagna lagringstiden är också avsevärt kortare än den tjugofem år långa lagringstiden för andra personuppgifter som skyddspolisen behandlar.

Enligt 50 § i polisens personuppgiftslag får skyddspolisen trots sekretessbestämmelserna lämna ut personuppgifter till andra myndigheter för de ändamål med behandlingen som avses i 4 kap. Till denna del föreskrivs det i 21 § om utlämnande av uppgifter bland annat till Försvarsmakten för en i 1 § i dataskyddslagen avseende brottmål avsedd uppgift som en myndighet har enligt lag. Enligt förslaget ska biometriska uppgifter som skyddspolisen fått förvaras åtskilda från andra uppgifter som skyddspolisen behandlar, vilket innebär att det för dem kan beviljas en sådan elektronisk förbindelse som avses i 23 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) för utförande av Försvarsmaktens enskilda uppdrag i anslutning till skyddet av den nationella säkerheten.

**Ingressen.** Också ingressen måste ses över på grund av de ändringar som utskottet föreslår.

### 6. Lagen om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

**1 §. Lagens tillämpningsområde.** Regeringen föreslår att 1 mom. kompletteras med en ny 17 punkt, enligt vilken påföljdsavgift för transportör enligt 179 § i utlänningslagen (301/2004) verkställs enligt lagen om verkställighet av böter. Momentet har efter det att propositionen lämnades kompletterats genom ändringslag 1288/2021 så att en 17 punkt redan införts med bestämmelser om en påföljdsavgift som marknadsdomstolen påfört enligt lotterilagen (1047/2001). Därför föreslår utskottet en ny 18 punkt i 1 mom., som ska föreskriva att lagen om verkställighet av böter tillämpas på verkställigheten av påföljdsavgift för transportör enligt 179 § i utlänningslagen. Dessutom behöver en teknisk ändring göras i 1 mom. 17 punkten så att den slutar med komma-tecken i stället för med punkt.

**Ingressen.** Också ingressen måste ses över på grund av de ändringar som utskottet föreslår.

## FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslag 5 och 7 i proposition RP 173/2021 rd utan ändringar.*

*Riksdagen godkänner lagförslag 1—4 och 6 i proposition RP 173/2021 rd med ändringar.  
(Utskottets ändringsförslag)*

*Utskottets ändringsförslag*

1.

**Lag**

**om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet**

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019)  
5 § 7 punkten, 18 § och 40 § 1 mom., av dem 5 § 7 punkten sådan den lyder i lag 819/2022, samt  
fogas till 5 § en ny 8 och 9 punkt, till 7 § 2 mom. nya 2 a- och 2 b-punkter, till lagen en ny 37 a §  
och till 40 § 2 mom. nya 1 a- och 5 a-punkter som följer:

5 §

*Definitioner*

I denna lag avses med

---

7) *VIS-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2008 om informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet mellan medlemsstaterna av uppgifter om viseringar för kortare vistelse (VIS-förordningen).

8) *EES-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011,

9) *Etias-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226.

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

### 7 §

*Behandling av personuppgifter vid gränskontroll samt för upprätthållande av gränssäkerheten och gränsordningen*

Gränsbevakningsväsendet får i en uppgift som avses i 1 mom. utöver de grundläggande personuppgifter som avses i 6 § dessutom behandla följande personuppgifter:

2 a) i artikel 3.1.15 i EES-förordningen avsedda alfanumeriska uppgifter som registrerats av Finland,

2 b) uppgifter för behandling av resetillstånd enligt artikel 3.1.5 i Etias-förordningen och administration av Etias bevakningslista enligt artikel 34 i den förordningen,

### 18 §

#### *Personuppgiftsansvarig*

Personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som avses i denna lag och för de uppgifter som avses i artikel 39 i EES-förordningen är staben för Gränsbevakningsväsendet.

Personuppgiftsansvarig enligt artikel 57.2 i Etias-förordningen är staben för Gränsbevakningsväsendet.

### 37 a §

*Utlämnande av personuppgifter till in- och utresesystemet och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd*

Gränsbevakningsväsendet får trots sekretessbestämmelserna lämna ut personuppgifter som avses i 7–11 och 13–15 § till

1) det in- och utresesystem som avses i EES-förordningen,

2) det EU-system för reseuppgifter och resetillstånd som avses i Etias-förordningen.

Uppgifterna ska lämnas ut med iakttagande av de förordningar som nämns i 1 mom.

Uppgifterna till Etias bevakningslista enligt artikel 34 i Etias-förordningen ska lämnas ut via den nationella Etias-enhet som avses i 18 § i gränsbevakningslagen.

### 40 §

*Radering av personuppgifter som behandlas vid gränskontroll samt för upprätthållande av gränssäkerheten och gränsordningen*

Personuppgifter som behandlas vid gränskontroll samt upprätthållandet av gränssäkerheten och gränsordningen ska raderas senast fem år från det att uppgifterna antecknades i registret.

Med avvikelse från vad som anges i 1 mom. ska

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

1 a) uppgifter om behandling av resetillstånd som avses i Etias-förordningen raderas när resetillståndets giltighetstid har gått ut eller fem år från den dag då beslut fattades om att neka, ogiltigförklara eller återkalla resetillståndet,

5 a) uppgifter enligt 7 § 2 mom. 2 a-punkten om personer som avses i artikel 2.1 b i EES-förordningen raderas ett år från det att uppgiften antecknades i registret och om andra personer tre år från det att uppgiften antecknades i registret, om inte uppgiften i enlighet med artikel 35 i EES-förordningen ska raderas redan tidigare,

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

## 2.

### Lag

#### om ändring av gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 60 § 3 mom., sådant det lyder i lag 698/2022, och  
fogas till lagen en ny 18 §, i stället för den 18 § som upphävts genom lag 478/2010, som följer:

#### 18 §

##### *Den nationella Etias-enheten*

Gränsbevakningsväsendet är den nationella Etias-enhet som avses i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226.

Ändring i ett beslut som den nationella Etias-enheten fattat med stöd av artikel 36, 37, 40 eller 41 i den förordning som nämns i 1 mom. får sökas genom besvär. Om ett resetillstånd har återkallats på sökandens begäran enligt artikel 41.8 i den förordningen får ändring i beslutet dock inte sökas genom besvär. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Bestämmelser om behandlingen av personuppgifter vid den nationella Etias-enheten finns i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet.

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

### 60 §

#### *Beslut som meddelas muntligen och ändringssökande*

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ~~(808/2019)~~.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

## 3.

## Lag

### om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i utlänningslagen (301/2004) 3 § 21 punkten, 40 § 1 mom. 2, 3 och 6 punkten, 43 § 2 mom., 142 § 1 mom., 151 § 2 mom., 155 a och 179 §, 181 § 2 mom. och 183 §,

av dem 3 § 21 punkten, 142 § 1 mom. och 151 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1214/2013, 40 § 1 mom. 6 punkten sådan den lyder i lag 449/2012, 155 a § sådan den lyder i lag 266/2011 och 179 § sådan den lyder i lagarna 755/2014 och 644/2019, samt

*fogas* till 3 §, sådan den ~~finska språkdräkten~~ lyder delvis ändrad i lagarna 619/2006, 358/2007, 323/2009, 631/2011, 1338/2011, 668/2013, 1214/2013, 1218/2013, 332/2016, 501/2016, 121/2018 och 121/2022 en ny 4 d-punkt, till 173 §, sådan den lyder i lag 1214/2013, ett nytt 2 mom. och till 184 § ett nytt 4 mom. som följer:

### 3 §

#### *Definitioner*

I denna lag avses med

4 d) *resetillstånd* ett beslut som fattas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624



## Betänkande FvUB 23/2022 rd

och (EU) 2017/2226, nedan *Etias-förordningen*, och enligt vilket viseringsbefriade tredjelandsmedborgares inresa och kortare vistelse tillåts om övriga villkor för inresa uppfylls,

21) *gränskontrollmyndighet* Gränsbevakningsväsendet och andra myndigheter som har rätt att genomföra av in- och utresekontroller enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna), nedan *kodexen om Schengengränserna*,

### 40 §

#### *Uppehållsrätt*

Laglig vistelse enligt denna lag är

2) vistelse utan uppehållstillstånd i högst 90 dagar, om utlänningen kommer från en stat av vars medborgare inte krävs uppehållstillstånd,

3) vistelse med resetillstånd i högst 90 dagar under vilken 180-dagarsperiod som helst, om utlänningen kommer från en stat av vars medborgare inte krävs visum,

6) vistelse med uppehållstillstånd som beviljats av en Schengenstat i högst 90 dagar under vilken 180-dagarsperiod som helst,

### 43 §

#### *Kryssningsdeltagares möjlighet att gå i land*

Den som ombord på ett passagerarfartyg som är besiktat för persontrafik deltar i en kryssning får gå i land utan resedokument och visum eller resetillstånd när fartyget är i Finland. Till gränskontrollmyndigheten ska innan passagerarna går i land ges en passagerarförteckning som befälhavaren har styrkt. Kryssningsdeltagarna ska återvända till fartyget innan det avgår till annan ort.

### 142 §

#### *Nekad inresa och avvisning*

Med *nekad inresa* avses i denna lag att en tredjelandsmedborgares inresa hindras vid en yttre gräns på det sätt som föreskrivs i artikel 14 i kodexen om Schengengränserna.

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

### 151 §

#### *Polisen och gränskontrollmyndigheten*

Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan meddela en utlänning inreseförbud för högst två år när utlänningen nekas inresa på grundval av artikel 6.1 e i kodexen om Schengengränserna eller avvisas på en grund som anges i 148 § 1 mom. 5–8 punkten eller när utlänningen inte har avlägsnat sig ur landet inom den tidsfrist för frivillig återresa enligt 147 a § som fastställts för honom eller henne.

### 155 a §

#### *Unionsmedborgares familjemedlemmars inresa*

Om en unionsmedborgares familjemedlem inte är unionsmedborgare, krävs det giltigt pass för familjemedlemmens inresa och vistelse i landet. Av denna familjemedlem kan krävas visum eller resetillstånd, om han eller hon är medborgare i en stat av vilkas medborgare visum eller resetillstånd krävs enligt en förordning av Europaparlamentet och rådet.

Familjemedlemmar som har giltigt uppehållskort enligt direktivet om fri rörlighet behöver inte ha visum eller resetillstånd och deras pass förses inte med inrese- eller utresestämpel. Upphållskortet ska visas upp vid inresa från ett land utanför Schengenområdet.

En viseringsansökan av en unionsmedborgares familjemedlem handläggs avgiftsfritt, så snabbt som möjligt och med tillämpande av ett påskyndat förfarande. De som lämnat in en viseringsansökan eller deras familjemedlemmar kan höras muntligen när utfärdande av visering övervägs. Hörandet verkställs av en finsk beskickning, om den som ska höras vistas utomlands, och av polisinsättningen, om den som ska höras vistas i Finland. En tjänsteman på en finsk beskickning som handlägger en viseringsansökan som har samband med hörandet får verkställa hörandet av en person som vistas i Finland, om det krävs för att utreda viseringsärendet.

Beslut om avslag på ansökan om visering, beslut om upphävande av visering och beslut om återkallande av visering ska skriftligen delges den som ansökt om visering. Beslutet ska motiveras, om detta inte strider mot Finlands eller någon annan unionsmedlemsstats säkerhetsintressen.

Bestämmelser om handläggningen av ansökningar om resetillstånd som gäller unionsmedborgares familjemedlemmar finns i Etias-förordningen.

### 173 §

#### *Kontrollskyldighet för transportörer*

I Etias-förordningen finns det dessutom bestämmelser om skyldigheten för lufttrafikföretag, transportörer som bedriver sjötrafik och internationella transportörer som ansvarar för grupptransporter med buss att försäkra sig om att viseringsbefriade tredjelandsmedborgare som de transporterar över en yttre gräns har resetillstånd som krävs för inresa.

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

### 179 §

#### *Påföljdsavgift för transportör*

Av en transportör som bryter mot den kontrollskyldighet som föreskrivs i 173 § eller den skyldighet att lämna uppgifter som avses i 25 eller 26 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet tas det ut en påföljdsavgift (*påföljdsavgift för transportör*). Avgiften för brott mot 173 § är 3 000 euro per person som transporterats. Avgiften för brott mot 25 och 26 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet är 3 000 euro för varje sådan resa för vilken uppgifter om passagerare inte meddelats eller för vilken bristfälliga eller felaktiga uppgifter meddelats.

Påföljdsavgift för transportör tas inte ut, om

1) transportören visar att transportören iakttagit sin skyldighet att försäkra sig om att utlänningsen vid medtagandet för transport haft ett sådant resedokument samt ett sådant visum eller uppehållstillstånd som krävs,

2) det resedokument, visum eller uppehållstillstånd som krävs har visat sig vara förfalskat och förfälskningen inte har kunnat urskiljas klart,

3) transporten av en person utan ett sådant resedokument, visum eller uppehållstillstånd som krävs eller felet i fråga om de uppgifter som ska lämnas om passagerare i flygtrafik eller yrkesmässig fartygs- eller tågtrafik har berott på ouppmärksamhet som med beaktande av samtliga omständigheter är ursäktlig,

4) det i övrigt, med hänsyn till omständigheterna, skulle vara oskäligt att ta ut en avgift.

Bestämmelserna i 2 mom. 1 punkten tillämpas inte när det tas ut en avgift för brott mot 25 och 26 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet.

Med avvikelse från 2 mom. finns det i artiklarna 45.6 och 46.2 i Etias-förordningen bestämmelser om situationer där påföljdsavgift inte tas ut när det gäller resetillstånd.

En påföljdsavgift för transportör får inte tas ut hos den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning eller åtalsprövning eller i ett brottmål som behandlas vid en domstol. Påföljdsavgift får inte heller tas ut hos den som genom en lagakraftvunnen dom har dömts till straff för samma gärning.

Påföljdsavgift för transportör för brott mot 25 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet får inte påföras den som för samma gärning har påförts påföljdsavgift för lufttrafikföretag enligt 13 § i lagen om användning av flygpassageraruppgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet (657/2019).

### 181 §

#### *Påförande av påföljdsavgift för transportör*

---

Påföljdsavgiften för transportör ska påföras inom sex månader från det att transportören bröt mot den kontrollskyldighet eller skyldighet att lämna uppgifter som avses i 179 §. Påföljdsavgiften för transportör ska betalas till staten.

---

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

183 §

### *Betalningstid*

Påföljdsavgiften för transportör ska betalas inom en månad från beslutets delfående.

184 §

### *Verkställighet*

---

Bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgiften finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002). En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna beslutet om påföljdsavgiften meddelades.

---

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelserna i 3 § 21 punkten, 142 § 1 mom., 151 § 2 mom., 181 § 2 mom., 183 § och 184 § 4 mom. i denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 173 § 2 mom. i denna lag ska börja tillämpas på internationella transportörer som ansvarar för grupptransporter med buss över en yttre gräns när det gått tre år från ikraftträdandet av lagen.

---

4.

## Lag

### om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

~~ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) 3 § 6 punkten samt~~

fogas till **lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019)** nya 18 a och 27 a §, till 52 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., och till 57 § ett nytt 2 mom. som följer:

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

### ~~1 §~~

#### *Tillämpningsområde*

---

~~I denna lag föreskrivs det dessutom om åtkomst till uppgifter ur vissa europeiska informations-system för förebyggande, avslöjande och utredning av terroristbrott och allvarliga brott.~~

### ~~3 §~~

#### *Definitioner*

~~I denna lag avses med~~

---

~~6) Eurodacförförordningen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 om in-rättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansva-rig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en stats-lös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa,~~

~~7) EES-förordningen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 om inrättan-de av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om ne-kad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om faststäl-lande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011,~~

~~8) Etias-förordningen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättan-de av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226.~~

### 18 a §

*Åtkomst till uppgifter i in- och utresesystemet och Etias centrala system för att förhindra, avslöja och utreda terroristbrott och grova brott*

Vid centralkriminalpolisen och Tullen finns centrala åtkomstpunkter enligt artikel 29 i Euro-paparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmed-borgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011, nedan *EES-förordningen*, för åtkomst till uppgifter i in- och utresesystemet i syfte att att förebyg-ga, avslöja och utreda följande brott:

- 1) i 34 a kap. 1, 1 a, 2–4, 4 a–4 c, 5 och 5 a–5 d § i strafflagen avsedda terroristbrott,

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

2) sådana i 3 § 2 mom. i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen avsedda brott för vilka det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst tre år.

Vid centralkriminalpolisen och Tullen finns centrala åtkomstpunkter enligt artikel 50 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226, nedan *Etias-förordningen*, för åtkomst till uppgifter i Etias centrala system i syfte att förebygga, avslöja och utreda följande brott:

- 1) i 34 a kap. 1, 1 a, 2–4, 4 a–4 c, 5 och 5 a–5 d § i strafflagen avsedda terroristbrott,
- 2) sådana i 3 § 2 mom. i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen avsedda brott för vilka det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst tre år.

### 27 a §

#### *Utlämnande av personuppgifter till in- och utresesystemet och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd*

Polisen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut personuppgifter som avses i 5–8, 11 och 12 § till

- 1) det in- och utresesystem som avses i EES-förordningen,
- 2) det EU-system för reseuppgifter och resetillstånd som avses i Etias-förordningen.

Uppgifterna ska lämnas ut med iakttagande av de förordningar som nämns i 1 mom.

Uppgifterna till Etias bevakningslista enligt artikel 34 i Etias-förordningen ska lämnas ut via den nationella Etias-enhet som avses i 18 § i gränsbevakningslagen.

### 52 §

#### *Rätt att få uppgifter*

---

Skyddspolisen har rätt att få sådana biometriska uppgifter som samlats in i samband med gränskontroll samt upprätthållande av gränssäkerhet och gränsordning och som är nödvändiga för att skydda den nationella säkerheten. Uppgifterna ska lagras åtskilda från andra uppgifter som skyddspolisen behandlar. Uppgifterna får behandlas endast för utförande av ett visst uppdrag under de förutsättningar som föreskrivs i detta kapitel.

---

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

### 57 §

#### *Radering av uppgifter*

---

Uppgifter som registrerats med stöd av 52 § 3 mom. ska raderas med iakttagande av vad som föreskrivs i 40 § 2 mom. 5 a-punkten i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet.

---

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

---

## 5.

### Lag

#### om ändring av lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019) 5 § 5 punkten  
samt  
*fogas* till 5 § nya 6 och 7 punkter och till lagen en ny 24 a § som följer:

### 5 §

#### *Definitioner*

I denna lag avses med

---

5) *Europolförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF,

6) *EES-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011,

## Betänkande FvUB 23/2022 rd

7) *Etias-förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226.

### 24 a §

*Utlämnande av personuppgifter till in- och utresesystemet och EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd*

Tullen får trots sekretessbestämmelserna lämna ut personuppgifter som avses i 7–10 och 13 § till

- 1) det in- och utresesystem som avses i EES-förordningen,
- 2) det EU-system för reseuppgifter och resetillstånd som avses i Etias-förordningen.

Uppgifterna ska lämnas ut med iakttagande av de förordningar som nämns i 1 mom.

Uppgifterna till Etias bevakningslista enligt artikel 34 i Etias-förordningen ska lämnas ut via den nationella Etias-enhet som avses i 18 § i gränsbevakningslagen.

---

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

---

## 6.

## Lag

### om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 1 mom. 17 punkten, sådan den lyder i lag 1288/2021, samt

*fogas* till 1 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 224/2008, 462/2011, 348/2013, 257/2014, 671/2015, 470/2017, 1052/2018, 301/2019, 659/2019, 570/2020, 900/2020, 118/2021 och 1288/2021, en ny 18 punkt som följer:

### 1 §

#### *Lagens tillämpningsområde*

I den ordning som föreskrivs i denna lag verkställs följande påföljder:

\_\_\_\_\_



## Betänkande FvUB 23/2022 rd

- 17) påföljdsavgift som påförts av marknadsdomstolen enligt lotterilagen (1047/2001),  
18) påföljdsavgift för transportör enligt 179 § i utlänningslagen (301/2004).

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

## Lag

### om ändring av 16 och 17 § i lagen om användning av flygpassageraravgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om användning av flygpassageraravgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet (657/2019) 16 § och 17 § 3 mom.,  
av dem 17 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1366/2019, som följer:

#### 16 §

##### *Betalningstid*

Påföljdsavgiften ska betalas inom en månad från delfåendet av beslutet.

#### 17 §

##### *Verkställighet av påföljdsavgift och ändringssökande*

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En påföljdsavgift preskriberas när fem år har förflutit från det att det lagakraftvunna beslutet om avgiften meddelades.

Denna lag träder i kraft den 20 .

## **Betänkande FvUB 23/2022 rd**

Helsingfors 10.11.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Riikka Purra saf  
vice ordförande Mari-Leena Talvitie saml  
medlem Tiina Elo gröna  
medlem Eveliina Heinäluoma sd  
medlem Hanna Holopainen gröna  
medlem Hanna Huttunen cent  
medlem Mikko Kärnä cent  
medlem Juha Pylväs cent  
medlem Mari Rantanen saf  
medlem Matti Semi vänst  
medlem Heikki Vestman saml  
medlem Heidi Viljanen sd  
ersättare Veijo Niemi saf.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.